

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 184/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sži 2/2012 z 30. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2013 doručená sťažnosť spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu

ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sži 2/2012 z 30. januára 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v postavení žalobkyne v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 S 227/2012, predmetom ktorého je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského súdu, ktorým ako odvolací orgán rozhodol o odvolaní proti zamietnutiu žiadosti sťažovateľky o poskytnutie informácií. Keďže konanie prebieha na totožnom súde, proti ktorému smeruje žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, sťažovateľka očakávala, že dôjde k vylúčeniu krajského súdu a spor bude prikázaný inému vecne príslušnému krajskému súdu.

3. Na základe skutočností uvedených sťažovateľkou v žalobnom návrhu krajský súd uznesením sp. zn. 1 S 227/2012 zo 14. novembra 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) zaviazal sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, s tvrdením, že námietku zaujatosti nepodala, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že potvrdil uznesenie krajského súdu ako vecne správne.

4. Podľa sťažovateľky najvyšší súd napadnutým uznesením nesprávne právne posúdil návrh podaný sťažovateľkou ako námietku zaujatosti, hoci toto podanie nebolo dostatočne určité a nespĺňalo náležitosti námietky zaujatosti upravené v § 15a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). V tejto súvislosti sťažovateľka argumentuje:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky neposkytol sťažovateľovi súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite, keď dezinterpretoval skutkový stav, ignoroval tvrdenia sťažovateľa a nesprávne aplikoval ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch

a poplatku za výpis z registra trestov, všetko z dôvodu, že sťažovateľ nepodal námietku zaujatosti a v podanom odvolaní voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. 11. 2012, sp. zn. 1S 227-2012 výslovne uviedol že jeho podanie nepredstavuje námietku zaujatosti podľa ust. § 15a OSP. Navyše, upovedomenie sťažovateľa obsiahnuté v žalobe nebolo a stále nie je možné posúdiť ako vznesenie námietky v zmysle ust. §15a OSP, pretože dané upovedomenie neobsahuje také prvky, ktoré by mohli napĺňať zákonom definované náležitosti námietky zaujatosti sudcu (§ 15a ods. 3 OSP, „na podanie námietky, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne“).

Tvrdíme teda, že porušovateľ porušil právo sťažovateľa na súdu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru tým, že:

- a) rozhodol nad rámec zverenej právomoci;*
- b) rozhodol bez návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný;*
- c) svoje rozhodnutie oprel o neexistujúce právne skutočnosti;*
- d) svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybnjej aplikácie a interpretácie práva;*

a osobitne v spojení s porušením označených justičných práv porušil právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, keď uložil sťažovateľovi povinnosť poskytnúť finančné plnenie štátu bez existencie práva štátu na takéto plnenie, čím nedôvodne znížil majetok sťažovateľa.»

5. Sťažovateľka v sťažnosti taktiež poukázala na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré podľa nej v skutkovo a právne zhodných veciach prijali odlišný právny názor.

6. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu, zruší uznesenie najvyššieho súdu, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 66 €, ako aj úhradu trov konania.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom upravujú ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

11. Po predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Na základe podaného návrhu na začatie konania je síce zrejmé, akej veci sa týka, kto ho podáva a proti komu smeruje, i to, akého rozhodnutia sa sťažovateľka domáha, avšak sťažovateľka k ústavnej sťažnosti nepriložila uznesenie najvyššieho súdu, proti ktorému návrh smeruje a ktorého ústavnú konformitu má ústavný súd posúdiť. Ústavná sťažnosť je preto v celkovom kontexte neúplná a nepreskúmateľná. Uvedené vedie ústavný súd k už vyslovenému záveru, že sťažnosť nespĺňala všeobecné kritériá návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

12. Ústavný súd pripomína, že uvedený nedostatok zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 151/06, I. ÚS 442/2012). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05).

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd tiež poznamenáva, že sťažnosť sťažovateľky mohol odmietnuť aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky, že krajský súd i najvyšší súd svojimi rozhodnutiami o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok porušili jej označené základné práva tým, že zle vyhodnotili jej návrh ako námietku zaujatosti, pričom sťažovateľka sama svoj návrh

posúdila ako podnet na nutnú delegáciu podľa § 12 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, na základe ktorého mal konajúci súd konať sám *ex officio* a bez vyrubenia súdneho poplatku.

14. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sa už uvedenou námietkou sťažovateľky zaoberal a pri predbežnom prerokovaní viacerých sťažností nenašiel nič, čo by mohlo signalizovať porušenie označených základných práv. Ústavný súd poukazuje na odôvodnenia svojich predošlých rozhodnutí o skutkovo totožných sťažnostiach sťažovateľky (napr. II. ÚS 635/2013, II. ÚS 63/2014), stotožňuje sa s odôvodnením týchto rozhodnutí, ktoré boli sťažovateľke riadne doručené, a preto na ne v plnom rozsahu odkazuje.

15. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014